

Datum : 28 september 2021
Aan : Partij voor de Dieren
Van : College van dijkgraaf en hoogheemraden
Betreft : Vervuiling Merwedekanaalzone
CC : Overige leden algemeen bestuur

DM nummer : DM53PRD-#1807310

Inleiding: De Fractie Partij voor de Dieren heeft naar aanleiding van het artikel <https://www.ad.nl/utrecht/dode-vogels-en-pikzwarte-honden-door-vieze-drab-in-merwedekanaal-dit-is-verschrikkelijk~a66968f8/> vragen gesteld over de in het artikel genoemde vervuiling in het Merwedekanaal. Daarnaast informeert zij naar de stand van zaken over de mogelijke overdracht van de Merwedekanaalzone van RWS naar lagere overheden.

Vraag 1 : *Kan HDSR een korte toelichting geven over naar welke overheid dit gebied wordt overgedragen en wanneer dit gaat plaats vinden?*

Antwoord:

Wanneer de overdracht gaat plaatsvinden is op dit moment nog niet duidelijk. Dit volgt namelijk uit gesprekken tussen de Gemeente Utrecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) en Rijkswaterstaat waarvan op dit moment nog niet duidelijk is wat de uitkomst gaat zijn. Uitgangspunt voor het HDSR en de gemeente Utrechts is dat de toekomstige beheerafspraken voor het Merwedekanaal, Vaartsche Rijn en het zuidelijke deel van de Catharijnesingel bij voorkeur overeen komen met de huidige taakverdeling tussen HDSR en de gemeente Utrecht.

In hoofdlijn is de huidige taakverdeling als volgt:

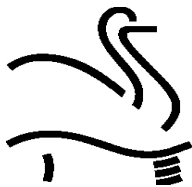
- HDSR is peilbeheerder van alle wateren en beheert alle peilregulerende constructies.
- HDSR is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en de waterkwantiteit van alle wateren.
- De gemeente is (kadastraal) eigenaar van alle wateren.
- De gemeente beheert de openbare oevers en de bijbehorende oeverconstructies.
- De gemeente beheert en onderhoudt alle kleinere (tertiaire) wateren.
- De gemeente is vaarwegbeheerder en nautisch beheerder voor alle wateren ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal en ten westen van de Waterlinieweg.

Vraag 2 : *Is HDSR op de hoogte van deze vervuiling?*

Antwoord:

Wij waren niet op de hoogte van deze situatie. Tijdens een veldbezoek begin september, dus na het verschijnen van het genoemde artikel in het Algemeen Dagblad, is geconstateerd dat op de betreffende locatie sprake is van een ondiepe waterbodem met bagger, een rietkraag en ingewaaid zwerfafval. Ergere verontreinigen zijn niet aangetroffen. De betreffende locatie ligt niet in het Merwedekanaal maar in de aanliggende Veilinghaven.

Het Merwedekanaal is in beheer en onderhoud van RWS. Het waterschap is wel waterkwaliteitsbeheerder van het Merwedekanaal en hiermee bevoegd gezag voor lozingen direct in het oppervlaktewater. De Veilinghaven is in beheer en onderhoud van het waterschap. Om de overlast structureel te verhelpen en de kwaliteit te verbeteren wordt deze locatie begin volgend jaar aanvullend opgenomen in de reeds geplande baggerwerkzaamheden in de regio Utrecht-Zuid. De rest van de Veilinghaven wordt overigens niet

Beantwoording schriftelijke vragen

ex art. 40 Reglement van Orde

gebaggerd. Deze voldoet nog aan de leggerdiepte. Met RWS is afgesproken dat zij dit najaar het maaionderhoud en het opruimen van het zwerfafval uitvoeren.

Vraag 3 : *Wanneer het Merwedekanaal aan HDSR wordt overgedragen, is HDSR bereid ingrepen te doen om dit water ecologisch gezond te maken en welk streefbeeld hoort hierbij?*

Antwoord:

De streefbeelden zijn van toepassing op het zogenoemde overig water. Het Merwedekanaal is daarentegen een KRW-waterlichaam. Voor dit waterlichaam zijn KRW-doelen en -maatregelen opgesteld. In de huidige situatie voldoet het waterlichaam nog niet volledig aan de doelen. Een maatregel die bij kan dragen om de KRW-doelen binnen handbereik te krijgen is het baggeren van het Merwedekanaal. Omdat RWS verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud gaan wij dit de komende jaren samen met RWS verder uitwerken. Alhoewel dit los staat van een eventuele overdracht is afstemming hierin van belang.

Vraag 4 : *Kan als voorwaarde voor de overdracht meegenomen worden dat er middelen beschikbaar komen om de ingrepen genoemd bij 3 te financieren?*

Antwoord:

Als voorwaarde voor de overdracht hanteren we samen met de gemeente Utrecht het principe van 'schoon door de poort' (compensatie voor achterstallig onderhoud en afkoop onderhoud). Ook het gehele achterstallig baggeronderhoud valt hier onder. Onderzoek naar de waterbodempkwaliteit en hoeveelheid bagger zijn onderdeel van de inventarisatie ter voorbereiding van een eventuele overdracht. Dus ook los van het KRW traject wordt bij een eventuele overdracht het uitvoeren van achterstallig baggeronderhoud of het financieel compenseren voor een toekomstige uitvoering van dit onderhoud als voorwaarde meegenomen.

Vraag 5 : *Wanneer dit water niet of niet op korte termijn wordt overgedragen aan HDSR, is HDSR bereid de verantwoordelijke instantie hierop aan te spreken, dan wel te ondersteunen, om ook hier ecologisch gezond water te krijgen?*

Antwoord:

Net als bij andere oppervlaktewateren waar HDSR geen eigenaar is maar wél waterkwaliteitsbeheerder, gaan we ook met RWS invulling geven aan het behalen van de waterkwaliteitsdoelen. Zie ook de vragen 3 en 4.

Voor de situatie in de Veilinghaven is HDSR zelf aan zet en ondernemen wij actie door middel van het uitvoeren van groot onderhoud in het voorjaar van 2022. Zie ook vraag 2.

Vraag 6 : *Wanneer dit water wel op korte termijn wordt overgedragen aan HDSR, is HDSR bereid de omwonenden in te lichten over de waterkwaliteit en de eventuele maatregelen om deze naar een ecologische gezonder niveau te krijgen?*

Antwoord:

Bij een eventuele overdracht, die wij niet op korte termijn verwachten, van het Merwedekanaal is communicatie richting belanghebbenden en omwonenden van belang. Naast de veranderingen ten aanzien van de rechten en plichten van de betreffende overheidsinstanties en belanghebbenden kunnen ook eventuele verdere maatregelen aangekondigd worden. Het uitvoeren van de maatregelen kan ook tot overlast voor de aanwonenden en belanghebbenden leiden. Daar vooraf over communiceren is zeer belangrijk.

Daarnaast biedt dit ook de mogelijkheid om inwoners bewust te maken van de functies van het water en de waterkwaliteit. Communicatie zal gezamenlijk vanuit het overdracht traject worden vormgegeven en waarschijnlijk samen met de gemeente Utrecht worden opgepakt. Wij zullen ter zijner tijd de voor het waterschap relevante zaken ten aanzien van de waterkwaliteit inbrengen.